

AdRem

Nummer 3, Juli 2023, Jaargang 43

Inhoud

Wat er allemaal aan de hand was	2	Steengoed	9
Plant van de maand(en)	3	Met een boekje in een hoekje	11
Fotogalerij	5	Onder ons gezegd	11
Wilde mutanten	7	Jaarprogramma 2023	13
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	8		

Succulenta—Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Bestuur

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "Kruidenhof te Mallum" In Eibergen. Aanvang 20:00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,- per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL 95 RABO 0189523832 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afdeling, moet er ook nog € 30,- contributie aan de landelijke vereniging "Succulenta" betaald worden.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de verenigingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Voorzitter:

Theo Rengelink
Geleijnsestraat 48
7009 KE Doetinchem
0314 324154

Secreresse:

Annie Heijnen,
Kuipersweg 9
7107 BC Winterswijk
0543 564314

Penningmeester:

Diddy Hoogstraten
Rozenkamp 8
7151 VN Eibergen
0545 472778

Leden:

Trudy Welman
Julianastraat 17
7161 CP Neede
0545 295813

Jurrie Hardiek,
M. Krusemanstraat
122
7513 HM Enschede
053 4301499

Wat er allemaal aan de hand was

De maand mei is altijd een van de drukste, maar ook een van de mooiste! Begin mei ben ik naar de eerste Achterhoekse mineralenbeurs geweest, in sporthal De Bongerd in Doetinchem. Het was een heel leuke beurs, met veel stands met aanbieders, voor de verandering maar eens een keer geen steentjes gekocht, maar alleen boeken bij een tweedehands-boekenstand. Onder andere 'The Evolution of Plants', een heel interessant boek over de huidige denkbeelden op het gebied van de ontwikkeling van de landplanten. Ik hoor in mijn achterhoofd iemand zeggen: 'twee hobby's makkelijk te combineren'. Beetje technisch Engels, maar daar blijf je jong bij.

Zondag 3 juni aan een stoeplantjes wandeling door het oude centrum van Doetinchem meegedaan. Er waren zo'n 7 wandelaars en om de beurt vertelden Gerold, Gijsjan en ik iets over de betreffende plantjes. Het geheel was opgezet door Denise van de plantenkringloop, ze had

zelfs posters gedrukt en rondgehangen. Heel gezellig en zeker voor herhaling vatbaar.

Begin juni aardig wat tuinbezoeken gehad, toen de Rebutia's mooi aan het bloeien waren, zie foto's. Bij mij zijn de Rebutia's altijd iets later met bloeien dan bij de meeste anderen. Mijn kasje is dan ook redelijk beschaduwd en het voorjaar was natuurlijk koel en vochtig.

Wat ik in mei bespaard heb aan tijd met water geven in de moestuin, heb ik in juni alweer ingehaald, en de maand is pas half voorbij! Mijn handwaterpomp had een rubbertje lek, dus heb ik maar een nieuwe motorpomp gekocht, dat scheelt me zeker drie uur per week, nu ik niet meer hoeft te pompen met de hand. Een hele investering, maar ik ben blij dat ik het gedaan heb, planten zijn mijn liefhebberij, pompen niet zo. Ook merk ik dat je veel meer water geeft, ook aan planten die andere jaren niks kregen, zoals de dahlia's die vorig jaar aan het einde van de zomer verdroogd waren.

De enige plant die nog op zolder staat is mijn koningin van de nacht. Toen ik hem naar beneden wou halen om hem in de wilg te hangen zag ik dat hij (zij) een knop aan het maken is. Goed water gegeven en nu lijkt het bijna zover. Ik heb het statief en de camera al klaar staan, kan ik vanavond ieder uur een foto maken. Ik hoop dat het zo wel een keer gaat

gebeuren, dat extra naar zolder lopen om te kijken valt niet mee met deze temperaturen. Ik heb nog nooit zo'n bloem in het echt gezien dus ik weet ook niet goed hoelang het eventueel nog gaat duren. Maar het zal me benieuwen, in de volgende Adrem gaan we het lezen...

Theo

Plant van de maan(den)

April: Echinopsis obrepanda var. purpurea

Foto 1: Paars bloeiende hybride

Herkomst en habitat: Bolivia natuurlijke hybriden

Beschrijving: Echinopsis obrepanda var. 'purpurea' zijn veronderstelde natuurlijke hybriden die zijn afgeleid van kruisingen tussen een lid of leden van de Obrepanda groep en een of meer onbekende lobivia's.

Opmerking: Deze hybridenvormen worden vaak vermeld als ondersoorten van Echinopsis obrepanda, maar de mengsels Echinopsis/Lobivia- kenmerken in vrijwel alle veronderstelde hybriden is een goede indicatie dat ze hybride oorsprong hebben.

De kenmerken van de tussenliggende types zijn:

• *Keellengtes:* kort bij de Lobivia's en lang bij de Obrepanda groep.

- *Bloemkleur:* rood bij de Lobivia's en wit bij de Obrepanda groep.
- *Keelkleur:* rood bij de Lobivia's en lichtgroen bij de Obrepanda groep.
- *Randmeeldraadkleur:* rood bij de Lobivia's en wit bij de Obrepanda groep.
- *Keelmeeldraadkleur:* rood bij de Lobivia's, distaal wit en lichtgroen basaal bij de Obrepanda groep.

Deze hybriden kunnen gemakkelijk van Echinopsis worden onderscheiden door hun gekleurde bloemen en hun geribbelde knobbeltjes, waarvan de meeste bijlvormig zijn tenminste in de apicale delen van de stengels (de locatie waar de scheutgroei plaatsvindt).

Teelt en vermeerdering: De violet Easter Lily Cactus zoals die in Engeland wordt genoemd is een soort die in de zomer groeit en geen teeltproblemen biedt. Geef regelmatig water in de zomer maar niet te veel water heeft een goede afwatering en zeer poreuze grond nodig. In de winter vrij droog houden. Geef in de zomer een meststof met een hoog kaliumgehalte. Droog bewaard is hij vorst bestendig (winterhard tot -7°C), behoefte aan heldere belichting. Volle zon en half schaduw in de zomer.

Voortplanting: Direct zaaien na de laatste nachtvorst.

Bronnen:

- Llife, incl foto (<http://www.llife.com>)
- "Kakteen von A bis Z", W. Haage

Jos

Mei: **Euphorbia cap-saintemariensis**

Van deze plant van mei konden we een heel mooi exemplaar bij Trudy op de vensterbank bewonderen, tijdens de tuinavond begin mei. Het gaat hier over een aardig oud exemplaar, aangeschaft tussen 1995 en 2000, welke staat op een mineraal substraat bestaande uit bims met een klein beetje lavagruis.

Foto 2: *Euphorbia cap-saintemariensis*. Hij is zelfs aan het bloeien! Niet met bloemen, maar met cyatheen.

Het betreft hier een relatief langzaam groeiende vetplant, verwant met *E. decaryi* en *E. ambovombensis*, waar hij ook wel wat op lijkt. Hij maakt in de natuur een ondergrondse caudex en wordt uiteindelijk een bossig vertakt struikje van zo'n 30 centimeter met smaragdgroene smalle blaadjes met roezelrandjes. In de pot houden we meestal een deel van de caudex bovengronds. De smaragdgroene kleur kan richting het paars gaan bij kouder weer.

Hij staat het hele jaar op de vensterbank bij Trudy, maar hij komt oorspronkelijk uit Madagaskar, reservaat Cap-Sainte Marie op het uiterste zuidelijke puntje van het eiland. Hij groeit daar op een

kalksteen plateau in scheuren, op de bescherming van de steen en een enkele *Allaudia* of Aloë na, verder aardig aan de elementen blootgesteld. Hierdoor kan hij iets meer zon hebben dan *E. decaryi*, maar natte kou en vorst verdaagt hij niet. Door zijn beperkte verspreidingsgebied (volgens Liffle nog geen vierkante kilometer) is hij in de natuur ernstig bedreigd met uitsterven. Enige troost mag dan zijn dat hij goed te zaaien en te stekken is en dat plantenliefhebbers als Trudy ze met veel liefde verzorgen, zodat de soort in ieder geval in de nabije toekomst nog niet geheel van de aardbodem verdwenen zal zijn. Theo

Bronnen: Liffle en "Het complete boek over cactussen en andere succulenten", Miles Anderson

Juni: **Cylindrophyllum comptonii**

Tijdens ons cactusuitje naar Geert Bourgonje kregen we van hem een hele doos met stekken van *Cylindrophyllum comptonii* (zie Foto 32), om onder de clubleden te verdelen. We kregen ook nog wat *Ruschia maxima* stekken (zie Foto 31), maar die laat ik maar even zitten, ik vind drie planten van de maand in één Adrem wel genoeg.

Deze planten komen voor in de kleine Karoo, in het westen van de kaapprovincie in Zuid-Afrika. Ze groeien daar met weinig andere planten op een hoogte van 450-1290 meter. Ze hebben tot 1 cm. dikke, bijna ronde bladeren en worden tot 13 cm. hoog en 25 cm. breed. Ze hebben vrij grote bloemen voor een mesemb, tot 7,5 cm. en zijn meestal wit. In de natuur groeien ze op verweerde schalie, een soort losse leisteen. De stekjes zal ik op bims zetten om te wortelen, dan moet iedereen thuis maar kijken welk substraat ze hem toebedelen. Op Liffle zeggen ze dat het zomerbloeiers zijn, dus dat zou bij ons de winter kunnen zijn. 1 stekje van Geert is nu aan het bloeien.

Verder in de zomer koel en schaduw en in de winter licht en vorstvrij. Vrij gevoelig voor wortelrot, dus voorzichtig van onderen water geven.

Bronnen: Liffle en "Das sukkulentenlexicon", Hermann Jacobsen

Foto 3: *Cylindrophyllum comptonii*

Theo

Fotogalerij

Foto 4: *Dig. pygmaea gavazzi*

Foto 5: *Dig. sp.*

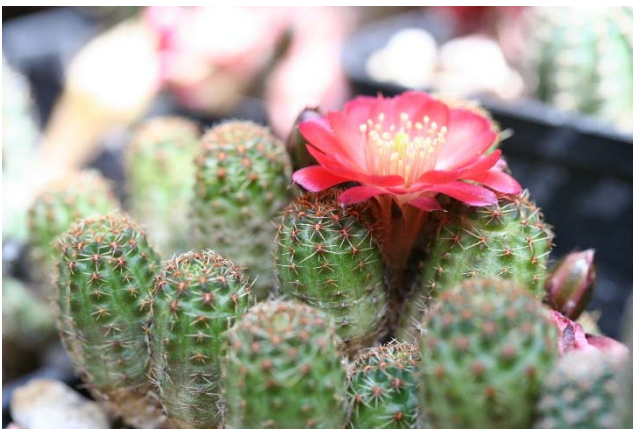

Foto 6: *Digitorebutia sp.*

Foto 7:

Foto 8: *Rebutia heliosa cajasensis*

Foto 9: *Rebutia heliosa cajasensis*

Foto 10: Boomvarens en *Trichocereus* sp.

Foto 11: *Cyathea princeps* (Mexicaanse boomvaren)

Foto 12: *Digitorebutia pygmaea*

Foto 13: *Digitorebutia* sp.

Foto 14: *Digitorebutia torquata*

Foto 15: *Weingartia neumanniana*

Wilde mutanten

Dracaena draco, cristaat

Foto 16: *Dracaena draco*

Deze mooie cristaat in een drakenbloedboom heb ik op La Palma gevonden, gewoon langs de kant van de weg, de boom stond er als laanboom aangeplant in een dorpje (naam weet ik niet meer) langs de weg van Barlovento naar het westen, in 2017. In het dorpje stonden meer drakenbloedbomen aangeplant, alle van ongeveer dezelfde leeftijd als deze.

Meer op het oosten van deze weg bij La Tosca, vlakbij

Barlovento, staat een mooie populatie oudere exemplaren, die er niet uitzien of ze geplant zijn, maar dat weet je natuurlijk nooit. Deze cristaat zat op de normale vertakkingshoogte van deze bomen, dat zal zo'n 5 meter zijn. Je kon hem alleen zien als je er precies onder stond en omhoog keek, zoals deze foto genomen is. Dit is een relatief jong exemplaar, nog geen honderd jaar denk ik.

Foto 17: Een exemplaar bij La Tosca (La Palma)

Foto 18: Is dit nou ook een drakenbloedboom?

Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers
van cactussen en andere vetplanten

Twée hobby's gemakkelijk te combineren

Foto 19: Mannetje orchis+

Mooi weer vandaag en ik moet toch even naar binnen om het een stukje te schrijven voor Adrem. Het is geen straf, ik doe het met plezier. Er is genoeg te zien en te beleven in de natuur en in onze tuin en kas.

Als eerste het Mannetje Orchis (*Orchis mascula*) uit de Orchideeënfamilie (*Orchidaceae*). Een zeer zeldzame plant die wettelijk beschermd is omdat hij nog steeds afneemt. In Nederland vooral voorkomend in Zuid-Limburg. De plant wordt maximaal 50 cm hoog en de bloemen verschijnen in april tot in juni. Hij is te vinden in lichte loofbossen en schrale weilanden op leemhoudende kalkrijke grond. De bloemen zijn paars tot lila al komen er ook witte bloemen voor. Orchis betekend zaadbal of testikel, de wortelknollen lijken op testikels. Terwijl mascula mannelijk betekend.

Vleugeltjesbloemfamilie (*Polygalaceae*). Weer een plant uit Zuid-Limburg van kalkgraslanden. Deze vaste plant is zeer zeldzaam en neemt nog steeds iets af. De blauwroze-achtige bloemen verschijnen in mei tot juli. Hij wordt tot 30 cm hoog. De zaden bevatten een zgn mierebrood en worden door deze dieren verspreid. De naam Polygala komt van poly wat veel betekend en gala wat melk betekend omdat het kruid de melkafgifte van het vee zou bevorderen. Comosa betekend gekuifd.

Ook een mooi plantje is de Kuifvleugeltjesbloem (*Polygala comosa*) uit de

Foto 20: Kuifvleugeltjesbloem

Foto 21: *Cynoglossum officinale*

Weer een mooie plant als derde plant de Veldhondstong (*Cynoglossum officinale*) uit de familie van de Ruwbladigen (*Boraginaceae*). Een tweejarige plant die tot 80 cm hoog wordt. Hij komt voor op dijk en duinhellingen met stikstofrijke kalkrijke grond. In Nederland vooral in Zuid- en Noord-Holland.

De plant bevat Alkaloiden. De plant wordt beschouwd als giftig voor vee en paarden. In oude volksgeneeskunde werd de plant als wondgeneeskruid gebruikt. De plant bevat ook pyrrolizidinalkaloiden en is daarom giftig voor mensen. *Cynoglossum* komt van het Griekse kynos wat hond betekend en glossa wat tong betekend en officinale betekend geneeskrachtig.

Dit was het deze keer.

Jur

Steengoed

Rodgersia pinnata

Foto 22: Rodgersia blad in het voorjaar

Tijdens een cactusclubreisje 13 jaar geleden zijn op een kwekerij Rodgersia pinnata 'Chocolate wings' en Rodgersia pinnata 'Maurice Mason' aangeschaft. Een jaar later is ook Rodgersia pinnata 'Die Schöne' er aan toegevoegd, een plant die op de ruilavond van de club door Johan van Dijk werd aangeleverd. De drie hebben alle jaren bij elkaar op een zanderige schaduwrijke plek gestaan met vier hoge bomen en een aantal struiken in de nabijheid. Twee jaar geleden zijn ze verhuisd naar een zonnige met veel humus verrijkte border, tussen andere vaste planten. Op de vorige plek kwamen ze niet goed tot hun recht. Ze maakten mooie bladeren maar groeiden niet geweldig en de bloei bleef achter. De standplaats die ze nu hebben gaf vorig jaar al verwachtingen dat ze daar goed staan, wat ook blijkt want bezoekers blijven even stilstaan om ze te bewonderen. Tijdens het verpoten bleken de wortelstokken van de planten naar elkaar gegroeid te zijn, wat het op naam brengen bemoeilijkt. Op dit moment bloeien er twee. Ze

verschillen iets in de kleur van de bloemen en het blad, maar niet zo veel dat je ze kunt benoemen. R. pinnata 'Chocolate

wings' heeft chocoladekleurig blad in het voorjaar en groen blad in de zomer, de bloem is rozerood. R. pinnata 'Maurice Mason' heeft purperbruin blad in het voorjaar en naar rood verbloeiende bloemen met rode bloemstengels. R. pinnata 'Die Schöne' heeft diep bronsrood blad in het voorjaar dat in de zomer groen is en bij deze plant zijn de bloemen roze.

Foto 23: Blad handvormig

Foto 24: Blad geveerd

Foto 25: Blad pseudo geveerd

Rodgersia behoort tot de steenbreekfamilie (Saxifragaceae) en is inheems in het zuidwesten van China in Yunnan en Zuid-Sichuan. In haar natuurlijk biotoop groeit ze op vochtige grasrijke plaatsen onder kreupelhout in open bossen en langs beekjes op 2100-3600 meter.

De plant heeft kruipende, stevige korte wortelstokken. Het blad kan verschillende vormen hebben, o.a. handvormig, zoals bij een kastanje of geveerd en pseudo-geveerd. De doorsnee van een blad is ± 40 cm. Zonder bloei wordt deze 50 tot 60 cm hoog. De bloemstengels die in juni-juli bloeien komen boven het blad uit en kunnen een hoogte van 140 cm krijgen tenminste bij mij in de tuin.

De bloemen worden druk bezocht door insecten, waaronder de penseelkever, waarover in het volgende nummer meer. Op den duur vraagt Rodgersia pinnata behoorlijk wat ruimte met 120 cm in de breedte als

de omstandigheden goed zijn. Ze vraagt een voedselrijke, humusrijke, vochtige maar doorlatende bodem in de halfschaduw. Op een zonnige plaats vraagt ze meer water, wat te zien is aan het opgerolde blad. In het voorjaar kan ze door scheuren vermeerderd worden. *Trudy*

Foto 26: Rodgersia Pinnata

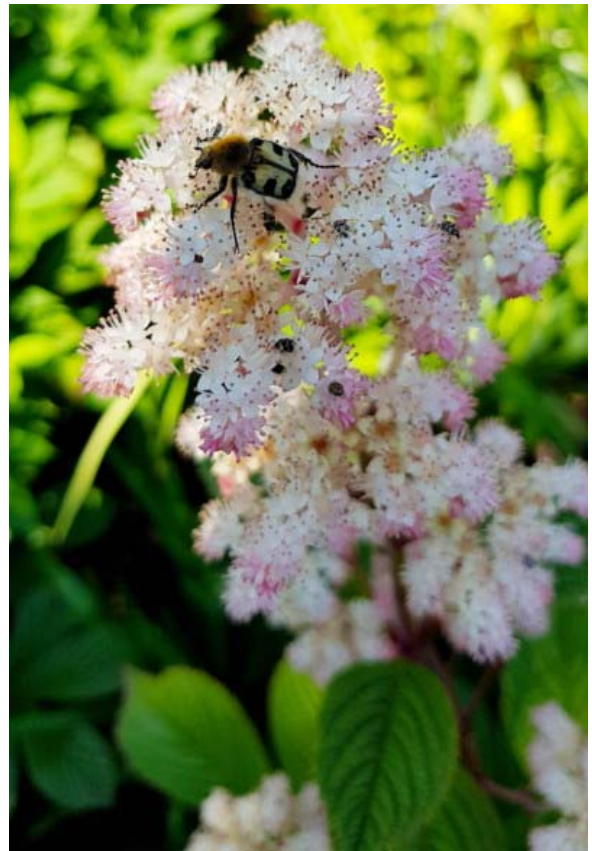

Foto 27: Penseelkever op de bloem

Foto 28: Napraten met Coen Jansen op zijn kwekerij

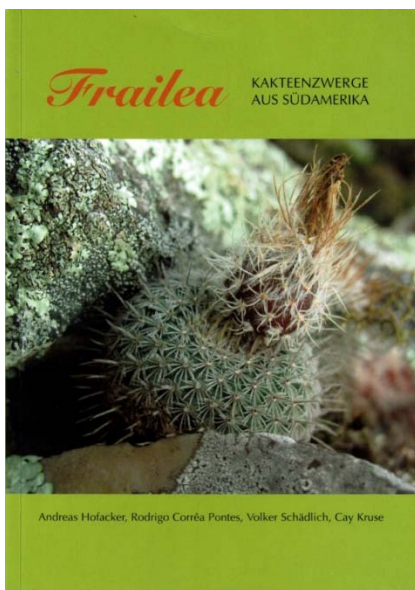
Met een boekje in een hoekje

Frailea, Kakteenzwerge aus Südamerika

Deze keer bespreek ik wederom een speciale uitgave van de Duitse cactusvereniging, de DKG. Dit is de nieuwste, net uit en hij behandelt dus het geslacht *Frailea*, cactusdwergetjes uit Zuid-Amerika. Het boek is in het Duits en geschreven door: Andreas Hofacker, Rodrigo Corrêa Pontes, Volker Schädlich en Cay Kruse, niet de minste namen. Het bestaat uit 144 bladzijden en behandelt 33 soorten en wat bijbehorende ondersoorten. Het boek zelf heeft het over ongeveer 70 soorten, ondersoorten, variëteiten en vormen in totaal op de wereld, die althans geldig beschreven zijn. Op het eerste gezicht zou je dus zeggen dat dit boek maar ongeveer de helft van de bekende soorten behandelt, hoe dat precies zit durf ik met mijn beperkte kennis van dit geslacht niet te zeggen. In ieder geval lijkt de behandelde hoeveelheid geslachten mij als beginnende liefhebber van dit geslacht ruim voldoende om mijn beginnende interesse te stillen.

Frailea is nou typisch zo'n geslacht waarvan je als Zuid-Amerika liefhebber er best een paar wilt hebben, alleen word er weinig over geschreven en vond ik dit boek dus wel een uitkomst. Ik had dit boek nog amper besteld of ik had al een paar *Frailea*'s aangeschaft op de beurs bij Ubink, daar stond toevallig een aanbieder met wat leuke soorten.

Het boek begint met een geschiedenis -hoofdstuk, dan een voorkomen en bedreigingen -hoofdstuk en tot afsluiting van de inleiding een hoofdstuk over de cultuur. Hierin worden ook kort zaken als vermeerdering en ziektes aangestipt. Het boek behandelt daarna de soorten met een alinea over voorkomen, een alinea met de beschrijving van de soort en een alinea met opmerkingen. Dit alles word begeleid met mooie habitatfoto's, een beetje zoals we dat gewend zijn van deze DKG-reeks.

De meeste foto's met cactussen zijn een halve pagina groot en ingezoomd op de desbetreffende cactus. Wat ook echt opvalt in het boek zijn de paginagrote foto's van vindplaatsen, met een mooie totale blik over de begeleidende vegetatie en habitat, meestal zonder de planten zelf op de foto te kunnen ontdekken. Dit lijkt me voor iemand die de planten een keer in het wild op zou willen zoeken een must, maar ook voor de minder reislustige lezer voegt zo'n foto echt iets toe als je deze planten beter wilt begrijpen. Het boek sluit af met een gedegen literatuurlijst, voor wie zich nog meer in de materie wil verdiepen en een synoniemenlijst met namen die ze in dit boek niet erkennen en dus naar de synoniemiteit (leuk woord, kan ik hem eindelijk een keer gebruiken!) verwijzen. In de lijst kun je dan vinden hoe hij in dit boek genoemd word, best handig.

Het boek is als DKG lid eenmalig te bestellen voor 15 euro, maar wie hem wil lezen mag hem zo van mij lenen, even melden, dan neem ik

hem de eerstvolgende avond voor je mee.

Theo

Onder ons gezegd

Verslag van enkele tuinavonden en het reisje.

Op 11 mei hadden we onze eerste tuinavond bij de fam Welman in Neede. Het weer werkte niet helemaal mee maar Trudy en Ben hebben een prachtige tuin. Ook de cactuskas zag er mooi en verzorgd uit. We hebben gezellig na zitten kletsen met een hapje en een drankje.

Foto 29: Caudexplanten bij fam. Woerts

Op donderdag 8 juni waren we welkom bij de fam Woerts in Veldhoek bij Hengelo. Het was een prachtige avond en we hebben alles uitgebreid bekeken. Benny en Tonnie hebben er nog een stuk bos bijgekocht. De rotstuin, de cactussen en het bos zien er allemaal geweldig uit. Bovendien hebben ze enorm veel kuipplanten, ik heb grote bewondering voor hoe ze dit alles bijhouden. Ze houden ook geregeld open tuindagen en ontvangen groepen. Petje af!!!! We hebben nog een tijdje heerlijk op het terras gezeten met koffie, een drankje en een hapje.

Foto 30: Genieten bij de fam. Borgonje van planten, koffie en gebak!

Vervolgens hadden we ons reisje op zaterdag 10 juni. We waren met 9 mensen, niet zo'n grote groep maar iedereen was enthousiast. Eerst was er bij de fam Borgonje in Raalte koffie met taart wat prima smaakte. Geert heeft een prachtige rotstuin, een cactuskas en een alpinekas. Het is altijd leuk om daar rond te lopen. Ook was het een mooie warme dag met veel zon. Eigenlijk iets te warm, maar je kunt niet alles hebben. Hierna gingen we naar de kwekerij van Coen Jansen in Dalfsen. Dit is een kwekerij van vaste planten. Hier kon iedereen wel iets van zijn gading vinden. Tot slot hebben we in Holten een pannenkoek gegeten. Alles bij elkaar was het een erg geslaagde en gezellige dag. Op 13 juli is de laatste tuinavond bij Jos Bentert in Denekamp. Iedereen alvast een fijne vakantie gewenst.

Annie

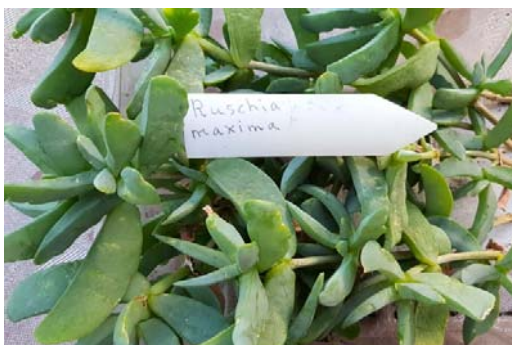

Foto 31: Ruschia maxima

Foto 32: Cylandrophyllum comptonii

Jaarprogramma 2023

Januari	12	Reisverslag Theo Rengelink over Argentinië.
Februari	9	Jaarvergadering en vervolg over Argentinië.
Maart	9	Praktijkavond
April	13	Lezing Geert Borgonje over vaste planten.
Mei	11	Tuinbezoek fam Welman in Neede.
Juni	8	Tuinbezoek fam. Woerts in Veldhoek.
Juli	13	Tuinbezoek aan de fam Bentert in Denekamp.
Augustus		Vakantie
September	14	Lezing Gert Ubink.
Oktober	12	Ruilavond.
November	9	Wordt verzorgd door Theo Rengelink.
December	14	Gezellige praat- en foto-avond.

Open Dag

Zaterdag 6 april 2024

Mijnsherenweg 20

1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326889

